

Sygn. akt I ACa 1720/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Sławomir Jamróg
Sędziowie:	SSA Regina Kurek SSA Marek Boniecki (spr.)
Protokolant:	sekr.sądowy Katarzyna Rogowska

po rozpoznaniu w dniu 10 marca 2016 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa T. L. (1) i E. L.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 11 sierpnia 2015 r. sygn. akt IX GC 248/15

oddala apelację.

SSA Regina Kurek SSA Sławomir Jamróg SSA Marek Boniecki

Sygn. akt I ACa 1720/15

Uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z dnia 10 marca 2016 r.

Powodowie T. L. (1) i E. L. domagali się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci: wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 21 kwietnia 2008 r., sygn. akt V GC 18/07 (w pozwie omyłkowo I GC 18/07), wyroku Sądu Apelacyjnego

w K. z dnia 16 czerwca 2010 r., sygn. akt I ACa 526/10 oraz postanowienia Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 16 października 2014 r., sygn. akt I Co 84/14.

Strona pozwana - (...) sp. z o.o. w B. wniosła o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z dnia 11 sierpnia 2015 r. Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił powództwo.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że żądanie zostało skierowane przeciwko spółce, na rzecz której postanowieniem Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 7 stycznia 2011 r. do sygn. akt I Co 185/10 nadano klauzulę wykonalności, w miejsce dotychczasowego wierzyciela J. G.. Powództwo opierało się na twierdzeniu, że wskutek złożenia J. G. w dniu 5 stycznia 2011 r. w formie pisemnej przez (...) T. L., E. (...) spółkę jawną jako dłużnika zobowiązanego do świadczenia na podstawie wyroków o sygn. IC 18/07 i I ACa 526/10 oświadczenia o potrąceniu wierzytelności pieniężnej zasądzonej od J. G. na rzecz spółki jawnej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 12 lutego 2003 r. do sygn. akt IX GC 415/02 na podstawie art. 499 k.c. doszło do umorzenia długu powodów. W ocenie Sądu Okręgowego wierzytelności rozumiane jako świadczenia przyznane tytułami egzekucyjnymi nie podlegają potrąceniu, gdyż normy dotyczące egzekucji nie dopuszczają możliwości zaspokojenia w formie kompensaty. Niezależnie od tego Sąd pierwszej instancji zauważył, że powodowie jako wspólnicy spółki jawnej, odpowiedzialni jedynie za bezskuteczność egzekucji z majątku spółki, nie są dłużnikami. Tym samym w świetle art. 840 §1 pkt 2 k.p.c. nie byli legitymowani do żądania pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności.

Wyrok powyższy zaskarżyli w całości apelacją powodowie, wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, ewentualnie zmianę poprzez uwzględnienie powództwa.

Apelujący zarzucił naruszenie: 1) art. 840 §1 pkt 2 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że powodowie jako wspólnicy spółki jawnej są odpowiedzialni jedynie za bezskuteczność egzekucji z majątku spółki, nie są więc dłużnikami w rozumieniu niniejszego przepisu, co w konsekwencji doprowadziło do nierozpoznania istoty sprawy; 2) art. 840 §1 pkt 2 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że przesłanka pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności dotyczy wyłącznie zobowiązania w znaczeniu przepisów k.c. i wygaśnięcia zobowiązania w następstwie materialnoprawnych zdarzeń cywilnych, a w konsekwencji uznaniu, że wierzytelność rozumiana jako świadczenia przyznane tytułami egzekucyjnymi nie podlegają potrąceniu; 3) art. 233 §1 w zw. z art. 755 §1 pkt 3 w zw. z art. 730¹ k.p.c. poprzez nierozpoznanie wniosku powodów o zabezpieczenie powództwa, a w konsekwencji nieudzielenie zabezpieczenia, pomimo istnienia przesłanek do jego udzielenia; 4) art. 233 §1 w zw. z art. 328 §2 k.p.c. poprzez niewskazanie w uzasadnieniu wyroku podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, dowodów, na których Sąd się oparł czy też przyczyn, dla których odmówił mocy dowodowej poszczególnym dowodom, jak również niewyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem odpowiednich przepisów prawa, a w konsekwencji niedokonanie oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja nie mogła odnieść zamierzonego skutku, choć zawarte w jej treści zarzuty były w znakomitej części słuszne.

Na wstępie podnieść należy, iż brak było podstaw do zawieszenia postępowania apelacyjnego na podst. art. 174 §1 pkt 2 k.p.c. Przepis ten dotyczy sytuacji, w której w składzie organów jednostki organizacyjnej będącej stroną zachodzą braki uniemożliwiające jej działanie. Nie każdy zatem brak w składzie organu uzasadnia zawieszenie postępowania, lecz tylko taki, który uniemożliwia działanie danego podmiotu. W rozpoznawanej sprawie sytuacja taka nie miała miejsca, albowiem pozwana spółka jest w dalszym ciągu reprezentowana przez prokurenta.

Sąd Apelacyjny na podstawie przedłożonego przez stronę pozwaną na etapie postępowania odwoławczego i niekwestionowanego przez powodów postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w G.z dnia 13 stycznia 2016 r. (k. 179) ustalił, że postępowanie egzekucyjne prowadzone przez ten organ egzekucyjny w sprawie Km 446/15 przeciwko powodom na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 21 kwietnia 2008 r., sygn. akt V GC 18/07, wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 16 czerwca 2010 r., sygn. akt I ACa 526/10 oraz

postanowienia Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 16 października 2014 r., sygn. akt I Co 84/14 zakończyło się wobec zaspokojenia wierzyciela, tj. pozwanej spółki. Tytuł wykonawczy został pozostawiony w aktach sprawy komorniczej.

Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą, do której przyłącza się również Sąd Apelacyjny w obecnym składzie, powództwo przeciwegzekucyjne jako skierowane na pozbawienie lub ograniczenie wykonalności tytułu wykonawczego, może być realizowane tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna możliwość wykonania tytułu wykonawczego. Prawo do wytoczenia powództwa opozycyjnego dłużnik traci z chwilą wyegzekwowania świadczenia objętego tytułem wykonawczym w każdym przypadku (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2010 r. II CSK 592/09). Pogląd ten uznać należy za aktualny także w sytuacji, gdy do „skonsumowania” tytułu wykonawczego dojdzie przed wydaniem prawomocnego wyroku, za czym przemawia treść art. 316 §1 k.p.c. Zauważyć w tym miejscu należy, iż strona powodowa nie skorzystała z możliwości modyfikacji żądania na podst. art. 383 k.p.c., co de facto uniemożliwiło także ewentualne odmienne rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu.

W konsekwencji powyższych rozważań zaskarżone orzeczenie uznać należało za odpowiadające prawu (art. 840 §1 k.p.c.) w momencie rozstrzygnięcia przez Sąd drugiej instancji. Ubocznie zatem jedynie zauważyć trzeba, że uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w rażący sposób naruszało wymogi wymienione w art. 328 §2 k.p.c., a to z uwagi na zaniechanie w istocie wskazania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Nie miał także racji Sąd pierwszej instancji, twierdząc, że powodów nie można uznać za dłużników

w rozumieniu art. 840 §1 k.p.c. Skoro wspólnik spółki jawnej odpowiada, zgodnie z art. 33¹ k.c., subsydiarnie za zobowiązania spółki i może być przeciwko niemu prowadzona egzekucja (art. 31 §1 k.s.h.), nie do pogodzenia z celem uregulowania zawartego w art. 840 §1 k.p.c. byłoby wykluczenie z jego zakresu wspólnika, przeciwko któremu nadana została klauzula wykonalności.

Nie sposób zgodzić się także z Sądem Okręgowym co do niedopuszczalności potrącenia wierzytelności stwierdzonych tytułami egzekucyjnymi tudzież wykonawczymi. Ani art. 505 k.c., ani żaden przepis szczególny tego nie wyklucza, zaś wierzytelności tego rodzaju nie tracą przymiotu zaskarżalności, o którym mowa w art. 498 §1 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2005 r., II CK 126/05, OSNC 2006/4/74).

Odnośnie do zarzutu naruszenia art. 755 §1 pkt 3 k.p.c., w zw. z art. 730¹ k.p.c., zauważyć należy, iż pozostawał on bez związku z merytoryczną trafnością rozstrzygnięcia. Wskazać w tym miejscu wypada, że Sąd odwoławczy uwzględnił w toku postępowania apelacyjnego wnioski o udzielenie zabezpieczenia, choć nie w zakresie, w jakim domagali się tego powodowie. W ocenie Sądu Apelacyjnego przepis art. 755 §1 k.p.c. pomimo pozostawienia katalogu sposobów zabezpieczenia otwartym, nie daje podstaw do ich dowolnego formułowania. Trudno wyobrazić sobie, aby Sąd zawieszał lub nakazywał zawieszać „ewentualne postępowania egzekucyjne” bez możliwości skontrolowania, czego one dotyczą. Nie jest przy tym powiedziane, że uprawniony, dysponując tego rodzaju postanowieniem, mógłby skutecznie je wykorzystać, zważywszy na treść art. 805 §1 k.p.c. Swoboda wierzyciela oraz sądu w doborze odpowiedniego sposobu zabezpieczenia nie może też prowadzić do nakazania osobom trzecim lub organowi egzekucyjnego podejmowania działań nieprzewidzianych ustawą.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

SSA Marek Boniecki SSA Sławomir Jamróg SSA Regina Kurek